ĢENERĀLADVOKĀTA DŽOVANNI PITRUCELLAS
[*GIOVANNI PITRUZZELLA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2022. gada 5. maijā [1]

Lieta C-256/21

KP
pret
TV,
Gemeinde Bodman-Ludwigshafen

(*Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē, Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības preču zīme ("APFELZÜGE") – Strīds valsts tiesā – Preču zīmju tiesu piekritība – Prasība par pārkāpumu – Pretprasība – Atteikšanās no prasības par pārkāpumu

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko iesniedza *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē, Vācija), ir par Regulas 2017/1001 par Eiropas Savienības preču zīmi [2] 124. panta a) un d) punkta un 128. panta interpretāciju.

2. Tas tika iesniegts saistībā ar strīdu starp KP, no vienas puses, un TV un *Gemeinde Bodman-Ludwigshafen* (Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldība), no otras puses, procesā par Eiropas Savienības vārdiskas preču zīmes pārkāpumu un pretprasību par minētās preču zīmes spēkā neesamības atzīšanu.

3. Iesniedzējtiesa būtībā lūdz Tiesu noteikt, vai ES preču zīmju tiesas piekritība skatīt pretprasību par preču zīmes spēkā neesamības atzīšanu saglabājas gadījumā, kad šīs preču zīmes īpašnieks ir atteicies no pamatprasības par pārkāpumu.

[1] Oriģinālvaloda – itāļu.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi (OV 2017, L 154, 1. lpp.).

II. Tiesiskais regulējums

A. Savienības tiesības

4. Saskaņā ar Regulas 2017/1001 31., 32. un 33. apsvērumu:

"(31) Lai nodrošinātu ES preču zīmju aizsardzību, dalībvalstīm, ņemot vērā to sistēmu, būtu jānosaka iespējami ierobežots skaits valsts pirmās un otrās instances tiesu, kam būtu piekritība ES preču zīmju pārkāpumu un derīguma jautājumos.

(32) Ir svarīgi, lai lēmumi, kas attiecas uz ES preču zīmju derīgumu un pārkāpumiem saistībā ar tām, būtu spēkā un aptvertu visu Savienības teritoriju. Tas ir vienīgais veids, kā novērst pretrunīgus tiesu lēmumus un biroja lēmumus un nodrošināt to, lai netiktu skarta ES preču zīmju vienotība. [..]

(33) Būtu jāizvairās no pretrunīgiem spriedumiem attiecībā uz prasībām, kurās iesaistītas tās pašas puses un kuras attiecas uz tām pašām darbībām, un kuras celtas par ES preču zīmēm un paralēlām valstu preču zīmēm. Šim nolūkam, kad prasības celtas tajā pašā dalībvalstī, veids, kā to sasniegt, paliek šīs dalībvalsts procesuālo noteikumu kompetencē, ko šī regula neskar, kamēr tad, kad prasības ceļ dažādās dalībvalstīs, vajadzētu piemērot noteikumus, kas atvasināti no *lis pendens* noteikumiem un līdzīgi kvalificētas darbības Regulā (ES) Nr. 1215/2012 [3]."

5. Minētās regulas 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka:

"ES preču zīme ir vienota. Tai ir vienāds spēks visā Savienībā; to nereģistrē, nenodod un neatdod, tā nevar būt tāda lēmuma priekšmets, kas atceļ īpašnieka tiesības vai paziņo tās par spēkā neesošām, un tās izmantošanu nevar aizliegt, ja tas neattiecas uz visu Savienību. Šo principu piemēro, ja vien šajā regulā nav noteikts citādi."

6. Atbilstoši minētās regulas 6. pantam ES preču zīmi iegūst ar reģistrāciju.

7. Minētās regulas 59. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

"Preču zīmi paziņo par spēkā neesošu, ja Birojā iesniegts attiecīgs iesniegums vai pamatojoties uz pretprasību lietas izskatīšanas procesā par pārkāpumu:

a) ES preču zīme reģistrēta pretrunā 7. panta noteikumiem;

[..]."

8. Minētās regulas 5. iedaļas "Lietu izskatīšanas procesi birojā saistībā ar atcelšanu un spēkā neesamību" 63. panta 3. punktā ir noteikts:

"Pieteikumu par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu nepieņem, ja pieteikums saistībā ar to pašu jautājumu un prasības priekšmetu, kurā iesaistītas tās pašas puses, ir ticis pēc būtības izskatīts Birojā vai ES preču zīmju tiesā, kas minēta 123. pantā, un Biroja vai minētās tiesas lēmums par minēto pieteikumu ir galīgs."

[3] Regula (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.).

9. Saskaņā ar Regulas 2017/1001 123. panta 1. punktu:

"Dalībvalstis nosaka savā teritorijā cik iespējams ierobežotu skaitu valsts pirmās un otrās instances tiesu un tribunālu, kas veic funkcijas, kas tām piešķirtas ar šo regulu."

10. Regulas 2017/1001 124. panta a) un d) punktā ir noteikts:

"ES preču zīmju tiesām ir izņēmuma piekritība attiecībā uz:

a) visām prasībām sakarā ar pārkāpumiem un, ja to atļauj valsts likums, prasībām sakarā ar pārkāpuma draudiem attiecībā uz ES preču zīmēm;

[..]

d) pretprasībās par ES preču zīmes atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu, ievērojot 128. pantu."

11. Minētās regulas 127. panta 1. punktā ir noteikts:

"ES preču zīmju tiesas uzskata ES preču zīmi par derīgu, ja vien atbildētājs tās derīgumu neapstrīd ar pretprasību par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu."

12. Saskaņā ar Regulas 2017/1001 128. pantu:

"1. Pretprasību par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu var pamatot tikai ar šajā regulā minētajiem atcelšanas vai spēkā neesamības iemesliem.

2. ES preču zīmju tiesa noraida pretprasību par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu, ja Biroja lēmums attiecībā uz to pašu jautājumu un prasības priekšmetu, attiecībā uz tām pašām pusēm jau ir kļuvis galīgs.

[..]

4. ES preču zīmju tiesa, kurā iesniegta pretprasība par ES preču zīmes atcelšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu, nepārbauda pretprasību, pirms ieinteresētā puse vai tiesa nav informējušas Biroju par datumu, kurā iesniegta pretprasība. Birojs ievada minēto informāciju Reģistrā. Ja pirms pretprasības iesniegšanas Birojā jau ir iesniegts pieteikums par ES preču zīmes atcelšanu vai spēkā neesamības atzīšanu, Birojs par to informē tiesu, un tiesa aptur lietas izskatīšanu saskaņā ar 132. panta 1. punktu, līdz lēmums par pieteikumu tiek galīgi pieņemts vai līdz pieteikums tiek atsaukts.

[..]

6. Ja ES preču zīmju tiesa pretprasībā par ES preču zīmes atcelšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu ir pasludinājusi spriedumu, kas kļuvis galīgs, tiesa vai kāda no valsts tiesvedības pusēm nekavējoties nosūta Birojam sprieduma kopiju. Birojs vai cita ieinteresētā puse var pieprasīt informāciju par šādu pārsūtīšanu. Birojs par spriedumu izdara ierakstu Reģistrā un veic nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu tā rezolutīvo daļu.

7. ES preču zīmju tiesa, kas izskata pretprasību par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu, pēc ES preču zīmes īpašnieka iesnieguma un pēc citu pušu uzklausīšanas var apturēt lietas izskatīšanu un var lūgt atbildētājam tās noteiktā termiņā iesniegt Birojam pieteikumu par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu. Ja pieteikumu noteiktajā termiņā neiesniedz, lietas izskatīšanas process turpinās; pretprasību uzskata par atsauktu. Piemēro 132. panta 3. punktu."

13. Saskaņā ar minētās regulas 129. pantu "Piemērojamie tiesību akti":

"1. ES preču zīmju tiesas piemēro šīs regulas noteikumus.

2. Attiecībā uz visiem jautājumiem par preču zīmēm, ko šī regula neaptver, attiecīgā ES preču zīmju tiesa piemēro attiecīgos valsts tiesību aktus.

3. Ja vien šajā regulā nav paredzēts citādāk, ES preču zīmju tiesa piemēro procesuālos noteikumus, kas reglamentē tā paša veida procesus saistībā ar valsts preču zīmēm tajā [dalīb]valstī, kur attiecīgā tiesa atrodas."

14. Minētās regulas 132. pantā ir noteikts:

"1. ES preču zīmju tiesa, kas izskata 124. pantā minētu prasību, izņemot prasības par paziņošanu, ka pārkāpuma nav, ja vien nav īpaša iemesla turpināt izskatīšanu, pēc pušu uzklausīšanas vai pēc kādas puses lūguma un pēc pārējo pušu uzklausīšanas pēc savas iniciatīvas aptur lietas izskatīšanu, ja jautājums par ES preču zīmes derīgumu jau ir celts citā ES preču zīmju tiesā pēc pretprasības vai ja Birojam jau ir iesniegts pieteikums par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu.

2. Izskatot pieteikumu par atcelšanu vai spēkā neesamības paziņošanu, ja vien nepastāv īpaši iemesli lietas izskatīšanas turpināšanai pēc pušu uzklausīšanas vai pēc kādas puses lūguma un pēc pārējo pušu uzklausīšanas, Birojs pēc savas iniciatīvas aptur lietas izskatīšanu, ja jautājums par ES preču zīmes derīgumu sakarā ar pretprasību jau ir celts citā ES preču zīmju tiesā. Tomēr, ja viena no pusēm procesā ES preču zīmju tiesā to lūdz, tiesa pēc pārējo pušu uzklausīšanas var apturēt lietas izskatīšanas procesu. Birojs šādā gadījumā turpina iesāktos lietu izskatīšanas procesus.

3. Ja ES preču zīmju tiesa aptur lietas izskatīšanu, tā uz šo laiku var norīkot pagaidu un aizsardzības pasākumus."

B. Vācijas tiesības

15. Saskaņā ar *Zivilprozessordnung* (Civilprocesa kodekss; turpmāk tekstā – "*ZPO*") 33. panta 1. punktu pretprasību var celt tiesā, kura izskata prasību, ja pastāv juridiska saikne starp pretprasības priekšmetu un pamatprasības priekšmetu vai aizstāvības līdzekļiem, kas celti pret pamatprasību.

16. *ZPO* 261. panta "*Lis pendens*" 3. punkta 2) apakšpunktā ir noteikts, ka tiesas, kura izskata prasību, piekritību neatspēko to apstākļu izmaiņas, kuri šo piekritību pamatojuši.

III. Fakti, pamata tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

17. KP ir 2017. gada 19. oktobrī reģistrētās Eiropas Savienības vārdiskās preču zīmes "APFELZÜGE" īpašnieks attiecībā uz pakalpojumiem, kuri ietilpst 35., 41. un 43. klasē[4] 1957. gada Nicas Nolīgumā par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (turpmāk tekstā – "Nicas nolīgums")[5]. Ir skaidrs, ka termins "Apfelzügle" ["ābolu vilcieniņš"] apzīmē ābolu ražas novākšanai paredzētu sastāvu, ko veido vairākas traktora vilktas piekabes.

18. 2018. gada 26. septembrī gan TV, gan Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldība savos attiecīgajos *Facebook* kontos reklamēja svaigu ābolu vākšanas un nogaršošanas darbības "Apfelzügle" maršrutā.

19. Tāpēc KP cēla *Landgericht München* (Minhenes apgabaltiesa, Vācija) prasību par preču zīmes pārkāpumu, prasot, lai TV un Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldībai tiktu aizliegts izmantot terminu "Apfelzügle" ar minēto preču zīmi apzīmētajiem pakalpojumiem. Atbildētāji no savas puses iesniedza minētajai tiesai pretprasības par KP īpašumā esošās preču zīmes spēkā neesamības atzīšanu.

20. Tiesas sēdē *Landgericht München* (Minhenes apgabaltiesa) KP atteicās no prasības par pārkāpumu. Neraugoties uz šo atsacīšanos, TV un Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldība uzturēja savas pretprasības.

21. Ar 2020. gada 10. marta spriedumu *Landgericht München* (Minhenes apgabaltiesa) – uzskatot, ka pretprasības ir apmierināmas – paziņoja par spēkā neesošu apstrīdēto preču zīmi tikai attiecībā uz 41. klases pakalpojumiem, atlikušajā daļā noraidot atbildētāju prasījumus.

22. Par šo spriedumu Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldība iesniedza apelācijas sūdzību *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē), uzstājot, lai tiktu apmierināta arī pretprasība par spēkā neesamības atzīšanu arī attiecībā uz Nicas nolīguma 35. un 43. klasē ietilpstošajiem pakalpojumiem.

23. Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē) apgalvo, ka tai vispirms ir jāizvērtē pretprasību, kas celtas pēc atteikšanās no pamatprasības, pieņemamība, norādot, ka tai šajā ziņā nav saistošs pirmās instances tiesas nolēmums.

24. Iesniedzējtiesa šajā ziņā norāda, ka saskaņā ar vairākuma tēzi Vācijā tādu gadījumu kā šeit aplūkojamais reglamentē nevis Regula 2017/1001, bet gan – saskaņā ar tās 129. panta 3. punktā ietverto norādi – tiesību normas, kas reglamentē Vācijas civilprocesu. Konkrētāk, piemērojams esot *ZPO* 261. panta 3. punkta 2) apakšpunkts, saskaņā ar kuru preču zīmju tiesu piekritība skatīt pretprasību par spēkā neesamības atzīšanu ir neatkarīga no prasības par pārkāpumu iznākuma un tātad nevar zust gadījumā, ja no pēdējās minētās atsakās.

[4] Konkrētā preču zīme konkrētāk attiecās uz šādiem pakalpojumiem:
35. klase: preču no lauksaimniecības produktu jomas apkopošana vienuviet, it īpaši zemnieku saimniecības veikala uzturēšana, izplatot reģionālus ar rokām izgatavotus pārtikas produktus un/vai dzērienus.
41. klase: izklaide; kultūras aktivitātes; informatīvu pasākumu par mazo lauksaimnieku saimniecībām organizēšana un norises nodrošināšana.
43. klase: viesu ēdināšanas un izmitināšanas pakalpojumi; restorāna pakalpojumu sniegšana; ēdināšanas pakalpojumi.

[5] Nicas nolīgums, kas pieņemts Nicas diplomātiskajā konferencē 1957. gada 15. jūnijā, pārskatīts un grozīts (*Recueil des traités des Nations unies, vol. 1154*, Nr. I 18200, 89. lpp.).

25. Šauboties par šādu risinājumu, iesniedzējtiesa norāda, ka:

(i) ES preču zīmes reģistrācija ir Savienības institūcijas – Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (turpmāk tekstā – "Birojs") – akts un valsts tiesām nav piekritības atcelt tādus aktus, izņemot konkrēti paredzētos izņēmuma gadījumos;

(ii) šā iemesla dēļ Regulas 2017/1001 63. panta 1. punktā Birojam tiek piešķirta "prioritāra" piekritība šajā jomā;

(iii) valsts tiesas piekritība preču zīmes spēkā esamības jomā savukārt ir izņēmuma gadījums, kas paredzēts Regulas 2017/1001 124. panta d) punktā, tikai tad, ja tiek celta pretprasība un ja to attaisno nepieciešamība atļaut atbildētājam, pret kuru celta prasība par pārkāpumu, izmantot aizstāvības līdzekli tajā pašā tiesvedībā;

(iv) Biroja piekritības prioritārais raksturs izriet arī no Regulas 2017/1001 128. panta 7. punkta, saskaņā ar kuru preču zīmes īpašnieks var prasīt, lai nolēmumu par prasību paziņot spēkā neesamību skatītu nevis valsts tiesa, bet gan procedūrā Birojā.

26. Ar šiem apsvērumiem, *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē) ieskatā, ES preču zīmju tiesa nevarot spriest par pretprasību par ES preču zīmes atzīšanu par spēkā neesošu saskaņā ar Regulas 2017/1001 128. pantu, ja ir bijusi atteikšanās no prasības par pārkāpumu, pēc kuras ir tikusi celta pretprasība, jo tādā gadījumā vairs nepastāvētu nepieciešamība pieļaut tādu atbildētāja aizstāvības līdzekli. Turklāt tas esot secinājums, kas izrietot no tās pašas Regulas 2017/1001, tā ka atsauce uz valsts tiesisko regulējumu neesot nozīmīga.

27. Iesniedzējtiesas ieskatā, šādu interpretāciju apstiprinot 2017. gada 19. oktobra spriedums *Raimund*[6] (turpmāk tekstā – "spriedums *Raimund*"), saskaņā ar kuru pretprasība par spēkā neesamību ir jāizskata pirms prasības par pārkāpumu. Turklāt tā neuzliekot atbildētājam, kurš ceļ pretprasību, pārmērīgu un nesamērīgu slogu, jo viņam paliekot iespēja vērsties Birojā saskaņā ar Regulas 2017/1001 63. pantu.

28. Šādā kontekstā *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai Regulas 2017/1001 124. panta d) punkts un 128. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas Savienības preču zīmju tiesai ir tiesības pieņemt lēmumu par Eiropas Savienības preču zīmes spēkā neesamību, par kuru ir tikusi celta pretprasība Regulas 2017/1001 128. panta izpratnē, pat pēc tam, kad uz šo Eiropas Savienības preču zīmi balstītā prasība par pārkāpumu 124. panta a) punkta izpratnē ir tikusi atsaukta juridiski saistošā veidā?"

IV. Tiesvedība Tiesā un pušu apsvērumu kopsavilkums

29. Rakstveida apsvērumus šajā tiesvedībā saskaņā ar Tiesas statūtu 23. pantu sniedza Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldība un Eiropas Komisija.

[6] C-425/16, EU:C:2017:776.

30. Bodmanes-Ludvigshāfenes pašvaldība uzskata, ka pretprasība ir jāuzskata par autonomu prasību attiecībā pret prasību par pārkāpumu un ka, ja nav konkrētu regulas noteikumu, kas regulē konkrēto gadījumu, būtu jāpiemēro Vācijas Civilprocesa kodekss, saskaņā ar kuru tiesas, kurā celta prasība, piekritību neatspēko to apstākļu izmaiņas, kuri bijuši šīs piekritības pamatā. Tāpēc pašvaldība ierosina atbildēt apstiprinoši uz uzdoto prejudiciālo jautājumu.

31. Komisija savukārt izslēdz, ka valsts tiesa varētu saglabāt pilnvaras spriest par pretprasību par ES preču zīmes spēkā neesamību pēc tam, kad ir notikusi juridiski saistoša atteikšanās no pamatprasības par pārkāpumu. Lai pamatotu šo secinājumu, Komisija it īpaši norāda uz pretprasības par preču zīmes spēkā neesamību papildu raksturu: tas esot atbildētāja aizstāvības līdzeklis, kas īstenojams tikai prasības par pārkāpumu ietvaros, kas obligāti ir atkarīgs no pamatprasības esamības un tāpēc nevar tikt ņemts vērā autonomi.

V. Juridiskā analīze

32. Ar savu prejudiciālo jautājumu *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē) lūdz Tiesu noteikt, vai, pamatojoties uz Regulu 2017/1001, ES preču zīmju tiesa saglabā savu piekritību spriest par ES preču zīmes spēkā neesamību, ko pieprasījis atbildētājs ar pretprasību prasībā par pārkāpumu, pat pēc tam, kad ir notikusi juridiski saistoša atteikšanās no šīs prasības.

A. Pretprasība par spēkā neesamības atzīšanu Regulas 2017/1001 sistēmā

33. Pirms iesniedzējtiesas uzdotā jautājuma par piekritību izskatīšanas ir jāveic jēdziena "pretprasība" interpretācija un jāizvērtē tā autonomais vai papildu raksturs attiecībā pret pamatprasību.

34. Ja – kā ierosina Komisija – šī prasība tiktu uzskatīta par pamatprasības papildu prasību, to tās vienādā rakstura dēļ piemeklētu tas pats liktenis, kas pamatprasību. Tāpēc šai lietai būtu piemērojams *simul stabunt simul cadent* princips. Savukārt, ja pretprasība būtu autonoma prasība, tā neizjustu pamatprasības iespējamas zušanas sekas.

35. Lai gan vārds "pretprasība" ir iekļauts vairākos Regulas 2017/1001 noteikumos, tajos nav sniegta nedz jēdziena, ko tas apzīmē, definīcija, nedz konkrēta norāde uz dalībvalstu tiesībām par tam piešķiramo nozīmi un tvērumu. Tāpēc uzskatu saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, ka jēdziens "pretprasība" it īpaši Regulas 2017/1001 128. panta izpratnē ir jāuzskata par Savienības tiesību autonomu jēdzienu un jāinterpretē vienveidīgi ES teritorijā, ņemot vērā ne tikai minētā noteikuma formulējumu, bet arī kontekstu, kurā tas ieļaujas, un tiesiskā regulējuma, kurā šis noteikums ir ietverts, mērķus [7].

36. Valstu procesuālajās tiesību normās lietoto kvalifikāciju izmantošana, manuprāt, ir jāuzskata par izslēgtu, kaut arī minētās tiesību normas saskaņā ar Regulas 2017/1001 129. panta 3. punktu ir piemērojamas, ja minētajā 3. punktā nav noteikts citādi. Kā būs labāk redzams vēlāk, pretprasības jēdziena Regulas 2017/1001 izpratnē tvēruma interpretācija ietekmē attiecīgo Biroja un preču

[7] Šajā ziņā skat. spriedumus, 2022. gada 20. janvāris, *Landeshauptmann von Wien* (Pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšana) (C-432/20, EU:C:2022:39, 28. punkts), 2021. gada 16. septembris, *The Software Incubator* (C-410/19, EU:C:2021:742, 30. punkts), un 2020. gada 29. janvāris, *Sky* u.c. (C-371/18, EU:C:2020:45, 74. punkts).

zīmju tiesu piekritības jomu noteikšanu. Minētajos apstākļos ir lietderīgi, lai minētās regulas kontekstā minētais jēdziens būtu objektīvas īstenošanas priekšmets neatkarīgi no valstu tiesiskajiem regulējumiem.

37. Kā pareizi norādījis ģenerāladvokāts M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez Bordona*] secinājumos lietā *Raimund*, ar "pretprasību" parasti saprot atbildētāja celtu pretprasību tiesvedībā, ko prasītājs ir ierosinājis pret viņu tajā pašā tiesā, ar ko atbildētājs cer iegūt atšķirīgu labumu no tā, ko dod tikai viņa pretinieka prasības noraidīšana. Mēdz uzskatīt, ka pretprasībai ir šādi mērķi: procesuālā ekonomija un iespējas pasludināt pretrunīgus spriedumus novēršana [8].

38. Ar šādu premisu, jāatgādina, ka Regulā 2017/1001 – kuras mērķis saskaņā ar tās ceturto apsvērumu ir izveidot Savienības noteikumus par preču zīmēm, "lai uzņēmumi varētu ar vienotu procedūru iegūt ES preču zīmes, kurām ir piešķirta vienāda aizsardzība un kuras ir spēkā visā Savienības teritorijā" [9] – ir noteikta sarežģīta ES preču zīmju spēkā esamības izvērtēšanas sistēma, kurā ir paredzēta sava loma gan Birojam, gan preču zīmju tiesām [10].

39. Prasībai par ES preču zīmes spēkā neesamību likumdevējs ir izveidojis tiešu un koncentrētu administratīvu procedūru Birojā, Savienības tiesneša pārraudzībā. Saskaņā ar Regulas 2017/1001 63. pantu prioritāri piekritība izskatīt pieteikumu par ES preču zīmes spēkā neesamību ir Birojam, kura nolēmumi ir pārsūdzami tā paša biroja Apelācijas padomēs, par kuru nolēmumiem savukārt var celt prasību tiesā [11].

40. Savukārt "ekskluzīva" preču zīmju tiesu piekritība ir paredzēta – saskaņā ar Regulas 2017/1001 124. panta d) punktu – gadījumā, kad tajā ierosinātas tiesvedības par pārkāpumu ietvaros tiek celta pretprasība par preču zīmes spēkā neesamību [12].

41. Šādas piekritības piešķiršanai preču zīmju tiesām – kas ir saskanīgi ar Savienības likumdevēja izvēli koncentrēt strīdu ES preču zīmju pārkāpumu jomā izskatīšanu specializētās valstu tiesās – ir divkāršs nolūks. Pirmkārt, tā ļauj atbildētājam tiesvedībā īstenot aizstāvību pēc būtības, tostarp apstrīdēt preču zīmes spēkā esamību, kaut arī šajā jomā principā piekritība ir Birojam. Otrkārt, tā atspoguļo pareizas tiesvedības nodomu, ļaujot pusēm tajā pašā tiesvedībā un tajā pašā tiesā saņemt spriedumu par to savstarpējiem prasījumiem. Tātad tā rod pamatojumu arī vajadzībās – ko var izsecināt no Regulas 2017/1001 32. un 33. apsvēruma – nodrošināt Savienības preču zīmju aizsardzību, nepieļaujot pretrunīgus nolēmumus un sargājot ES preču zīmes vienotību.

42. Ir arī jāuzsver, ka Regulas 2017/1001 127. panta 1. punktā attiecībā uz tiesvedībām preču zīmju tiesās ir paredzēts prezumpcijas noteikums par ES preču zīmes spēkā esamību, ko var atspēkot tikai tad, ja atbildētājs ceļ pretprasību par spēkā neesamību [13]. Citiem vārdiem,

[8] Skat. ģenerāladvokāta M. Kamposa Sančesa-Bordonas secinājumus (C-425/16, EU:C:2017:479, 17. zemsvītras piezīme). Pēc analoģijas skat. arī spriedumu, 2018. gada 31. maijs, *Nothartová* (C-306/17, EU:C:2018:360, 21. un 22. punkts), rīkojumu, 2004. gada 27. maijs, Komisija/*IAMA Consulting* (C-517/03, nav publicēts, EU:C:2004:326, 17. punkts), un spriedumu, 2013. gada 16. septembris, *GL2006 Europe*/Komisija (T-435/09, EU:T:2013:439, 42. punkts).

[9] ES preču zīmes vienotība ir noteikta Regulas 2017/1001 1. panta 2. punktā, skat. šo secinājumu 5. punktu.

[10] Sistēma ir tā pati, ja tiek prasīta preču zīmes atzīšana par spēkā neesošu vai atcelšana. Ievērojot pamata tiesvedības priekšmetu, es turpmāk atsaukšos tikai uz regulējumu par pamatprasībām un pretprasībām par spēkā neesamību.

[11] Skat. 66.–72. pantu. Tā pati procedūra ir paredzēta 63. pantā ES preču zīmes atcelšanas apstrīdēšanas gadījumā.

[12] Jānorāda, ka, lai nepieļautu, ka tiek apieta Biroja ekskluzīvā piekritība izskatīt pamatprasības par ES preču zīmes spēkā neesamību, Regulas 2017/1001 127. panta 2. punktā ir noteikts, ka šādas preču zīmes spēkā esamību nevar apstrīdēt prasībā par atzīšanu, ka pārkāpuma nav. Spēkā neesamības pamati, kas var tikt izmantoti pretprasībā, ir tikai absolūtie spēkā neesamības pamati, kas paredzēti Regulas 2017/1001 59. panta 1. punktā, un relatīvie spēkā neesamības pamati, kas uzskaitīti minētās regulas 60. panta 1. un 2. punktā.

[13] Šādu prezumpciju var atspēkot arī ar pretprasību par atcelšanu, lai gan šajā gadījumā tiek apstrīdēta drīzāk prasības celšanas iespēja par ar preču zīmi saistītajām aizsardzības režīma tiesībām, nevis tās juridiskā spēkā esamība.

atbildētājs nevar pieprasīt paziņot ES preču zīmes spēkā neesamību ar vienkāršu iebildi, ar vienīgo nolūku apstrīdēt prasītāja prasījuma pamatotību [14], bet var to darīt tikai tad, ja ES preču zīmju tiesai tiek vienlaikus lūgts paziņot minētās preču zīmes spēkā neesamību [15].

43. Kā norādījis ģenerāladvokāts M. Kamposs Sančess-Bordona secinājumos lietā *Raimund* [16], šāda izvēle ir saderīga ar preču zīmes vienotību, jo tā sekmē spriedumus par spēkā esamību, kas attiecina tās iedarbību visā Savienības teritorijā. Spriedumi, ar kuriem tiek paziņota spēkā neesamība, apmierinot pretprasību, rada sekas *erga omnes* un saskaņā ar Regulas 2017/1001 128. panta 6. punktu Birojam par tiem ir jāizdara ieraksts reģistrā un jāveic nepieciešamie pasākumi, lai izpildītu to rezolutīvo daļu [17].

44. No līdz šim izklāstītā skaidri izriet nepieciešamība pēc saiknes starp sākotnējo prasību par pārkāpumu un pretprasību par preču zīmes spēkā neesamību. Šī pēdējā tiek īstenota "kā reakcija" tiesvedībā, kas ierosināta pārkāpuma konstatēšanai un tās mērķis – vismaz daļēji – ir aizstāvība, jo, ja pretprasību apmierina, pamatprasība attiecīgi var tikt noraidīta.

45. Tomēr pamatprasības nolūks ar to neaprobežojas: pretprasības rezultātā var tikt zaudētas rūpnieciskā īpašuma tiesības, kas rada sekas *erga omnes*, un tātad tā ir plašāka par tiesvedību vai tikai par atbildētāja aizstāvības vajadzībām, kurš – kā to skaidri parāda aplūkojamā lieta – saglabā interesi par pretprasības apmierināšanu arī tad, ja notiek atteikšanās no prasības par pārkāpumu.

46. Ievērojot iepriekš izklāstīto, pretēji Komisijas apgalvotajam uzskatu, ka Regulas 2017/1001 128. pantā minētā pretprasība par preču zīmes spēkā neesamību nav tikai pakārtota attiecībā pret pamatprasību par pārkāpumu, bet tai ir ja ne pilnīgi autonoms, tad vismaz hibrīds raksturs, kas dod iespēju to uzturēt pat tad, ja tiek izbeigta tiesvedība saistībā ar prasību par pārkāpumu.

47. Komisijas rakstveida apsvērumos izvirzītie argumenti, manuprāt, neļauj apšaubīt minēto secinājumu. No vienas puses, pretprasības saskaņā ar Regulas 2017/1001 127. panta 1. punktu – kas iekļaujas jau uzsāktā tiesvedībā [18] – reakcijas raksturs attiecībā pret jau celtu prasību un tikai atbildētāja tiesības to celt prasībā par pārkāpumu ir tikai procesuālie priekšnoteikumi tās celšanai un neļauj izdarīt secinājumus par tās raksturu. No otras puses, kā man jau bija iespēja izklāstīt, Regulas 2017/1001 127. un 128. panta noteikumi ne tikai atļauj atbildētājam tiesvedībā par pārkāpumu aizstāvēties pēc būtības, atspēkojot prezumpciju par ES preču zīmes spēkā esamību,

[14] Aizlieguma apstrīdēt preču zīmes spēkā neesamību ar vienkāršu iebildi tvērums ir paplašināts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/2424 (2015. gada 16. decembris), ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi, Komisijas Regulu (EK) Nr. 2868/95, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 2869/95 par maksām, kas jāmaksā Iekšējā tirgus saskaņošanas birojam (preču zīmes, paraugi un modeļi) (OV 2015, L 341, 21. lpp.), ar ko tika grozīts 99. panta 3. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 207/2009 (2009. gada 26. februāris) par Kopienas preču zīmi (OV 2009, L 78, 1. lpp.), kurā bija pieļauta iespēja izvirzīt šādu iebildi, ja tiktu norādīts uz spēkā neesamību sakarā ar atbildētāja agrākām tiesībām.

[15] Pamatlietā, kurā tika taisīts spriedums *Raimund*, atbildētāja tiesvedībā par pārkāpumu bija gan izvirzījusi iebildi par spēkā neesamību, gan – citā tiesvedībā tajā pašā tiesā, kā tas atļauts Austrijas procesuālajās tiesībās – cēlusi pretprasību par spēkā neesamību, abos gadījumos norādot uz ļaunticību preču zīmes reģistrācijā. Spriedumā Tiesa būtībā precizēja, ka preču zīmju tiesa nevar noraidīt prasību par pārkāpumu, pamatojoties uz kādu ES preču zīmes spēkā neesamības pamatu, vispirms neapmierinot pretprasību par spēkā neesamību, ko atbildētājs cēlis šādas prasības par pārkāpumu ietvaros un kas balstīta uz to pašu spēkā neesamības pamatu (skat. 35. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu).

[16] C-425/16, EU:C:2017:479, 62. un 63. punkts.

[17] Tas pats regulējums ir paredzēts gadījumā, ja tiek apmierināta pretprasība par atcelšanu.

[18] Proti, ir saistīta ar šādu tiesvedību, skat. pamatlietas apstākļus lietā, kurā tika taisīts spriedums *Raimund*.

bet viņam ir arī atzīta iespēja kā reakciju prasīt un saņemt spriedumu par šīs preču zīmes atzīšanu par spēkā neesošu, kas ir derīgs *erga omnes* un, kad ir kļuvis galīgs, ir dokuments, lai panāktu attiecīgās preču zīmes svītrošanu no ES preču zīmju reģistra [19].

48. Visbeidzot, es neuzskatu, kā to dara ne tikai Komisija, bet arī iesniedzējtiesa, ka no sprieduma *Raimund* var secināt argumentus par labu interpretācijai, saskaņā ar kuru pretprasība arī zūd, ja izbeidzas tiesvedība, kuras ietvaros tā celta. Šajā spriedumā ir tikai noteikta pretprasības par spēkā neesamību apmierināšanas prejudicialitāte attiecībā pret prasības par pārkāpumu noraidīšanu, ja tie paši spēkā neesamības motīvi ir izvirzīti arī tikai kā iebilde. Minētajā spriedumā tomēr nekas nav teikts par to, kādas sekas attiecībā uz procesuālo procedūru, kurā iekļaujas pretprasība, iestājas, ja notiek atteikšanās no prasības par pārkāpumu.

49. Secinājums, ko esmu izdarījis šo secinājumi 46. punktā par Regulas 2017/1001 128. pantā minētās pretprasības raksturu, ir saskanīgs ar interpretāciju, ko Tiesa sniedz par šo procesuālo tiesību institūtu Briseles konvencijas izveidotās sistēmas ietvaros [20], kas vispirms tika iekļauta Regulā Nr. 44/2001 [21], vēlāk Regulā Nr. 1215/2012, kas pašlaik ir spēkā.

50. Šajā sakarā ir jānorāda, ka uz minēto tiesisko regulējumu jurisdikcijas, spriedumu atzīšanas un izpildes jomā dažādās laikā secīgās regulās par Kopienas un Savienības preču zīmi ir pastāvīgi bijusi konkrēta atsauce, kas ik reizi ir ļāvusi to piemērot šo regulu izveidotajās normatīvajās sistēmās. Tā Regulā Nr. 40/1994 par Kopienas preču zīmi un Regulā Nr. 207/2009 – Regulas 2017/1001 priekštecēs – bija atsauce attiecīgi uz Briseles konvenciju un Regulu Nr. 44/2001, paplašinot to piemērošanu ES preču zīmju regulējuma jomā, lai sadalītu jurisdikciju starp dažādām dalībvalstīm saistībā ar prasībām par Kopienas preču zīmēm [22]. Pašlaik Regulas 2017/1001 122. pantā ir noteikts, ka minētais tiesiskais regulējums ir piemērojams "lietu izskatīšanas procesiem attiecībā uz ES preču zīmēm un pieteikumiem par ES preču zīmēm, kā arī lietu izskatīšanas procesiem attiecībā uz vienlaicīgām un secīgām darbībām attiecībā uz ES preču zīmēm un valstu preču zīmēm", ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, konkrēti [122. panta] 2. punktā norādot uz nesenāko šīs jomas regulējumu – proti, to, kas ietverts Regulā Nr. 1215/2012.

51. Tāpēc, ievērojot izklāstīto, man šķiet, ka jēdziens "pretprasība" ir jāinterpretē saskanīgi ar minētajām regulām par piekritību un ar judikatūru, kurā šīs regulas skatītas [23].

52. Ar šādu premisu norādu, ka jau no 1995. gada 13. jūlija sprieduma *Danværn Production* [24], kurā Tiesai bija jānosaka, vai atbildētāja izvirzīts kompensācijas pieprasījums ir uzskatāms par "pretprasību" Briseles konvencijas 6. panta 3. punkta izpratnē [25], izriet skaidrs nošķirums starp pretprasību, kuras priekšmets ir no prasītāja prasības atšķirams prasījums un kuras mērķis ir

[19] Skat. Regulas 2017/1001 128. panta 6. punktu.

[20] 1968. gada 27. septembra Briseles Konvencija par piekritību un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1975, L 204, 28. lpp.; turpmāk tekstā – "Briseles konvencija").

[21] Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.).

[22] Skat. it īpaši: (i) Regulas Nr. 40/1994 apsvērumus, kuros ir lasāms, ka "noteikumus, kas noteikti Briseles Konvencijā par piekritību un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās, piemēro visām prasībām, kas saistās ar Kopienas preču zīmēm [..]"; (ii) Regulas Nr. 207/2009, ar ko paredz noteikumus Regulas Nr. 44/2001 piemērošanai tiesvedībām ES preču zīmju jomā, 94. pantu.

[23] Turklāt jāņem vērā, ka terminoloģija, kas izmantota Briseles konvencijas 6. panta 3. punktā, Regulas Nr. 44/2001 6. panta 3. punktā un tagad Regulas Nr. 1215/2012 8. panta 3. punktā, precīzi sakrīt ar Regulā 2017/1001 ietverto (piemēram, termini "Widerklage" vācu valodā, "counterclaim" angļu valodā, "demande reconventionnelle" franču valodā, "domanda riconvenzionale" itāļu valodā).

[24] Spriedums, 1995. gada 13. jūlijs, *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:239).

[25] 1968. gada 27. septembra Briseles Konvencija par piekritību un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās (OV 1975, L 204, 28. lpp.). Lai nepieļautu tiesu sadrumstalošanu, minētā 6. panta 3. punktā atbildētājam bija atļauts celt pretprasību pret prasītāju tiesā, kura skata pamatprasību, lai kāds būtu šīs tiesas piekritības pamats, ar nosacījumu, ka pastāv līgumiska vai faktiska saikne ar prasītāja prasību (skat. par šo punktu ģenerāladvokāta F. Ležē [*Ph. Léger*] secinājumus lietā *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:139, 7. punkts).

panākt prasītāju notiesājošu spriedumu, un vienkāršu izņēmumu, kas ir aizstāvības līdzeklis bez autonomas spēkā esamības attiecībā pret pamatprasību un kura vienīgais mērķis ir paralizēt to [26]. Šo tēmu padziļināti skatīja arī ģenerāladvokāts F. Ležē lietā, kurā tika taisīts minētais spriedums. Secinājumos viņš it īpaši uzsvēra, ka pretprasība ir "jauna prasība, ko tiesvedības norises laikā ceļ atbildētājs, kurš savukārt pats kļūst par prasītāju [..]", ka tās "mērķis ir panākt atsevišķu notiesājošu nolēmumu, kas neaprobežojas ar sākotnējā prasītāja prasījumu noraidīšanu", un ka tās izskatīšana un iznākums ir "neatkarīgs no pamatprasības, tāpēc tiesvedība par to nebeidzas, ja prasītājs atsakās no prasības" [27].

53. Nesen Tiesa skatīja "pretprasības" jēdzienu 2016. gada 12. oktobra spriedumā *Kostanjevec* [28], kas cita starpā bija par Regulas Nr. 44/2001 6. panta 3. punkta interpretāciju. Minētajā spriedumā Tiesa apgalvoja, ka pretprasība "būtībā attiecas uz atsevišķu prasību, kura ir vērsta uz [prasījumu] pret prasītāju apmierināšanu un ar kuru attiecīgā gadījumā var prasīt arī summu, kas ir augstāka par to, kuru prasa prasītājs, un pretprasība var tikt uzturēta arī tad, ja prasītāja prasība tiek noraidīta" [29].

54. Visbeidzot, no līdz šim atgādinātajām atsaucēm uz judikatūru izriet apstiprināta tēze, ka pretprasība ir tieši atbildētāja juridisks tiesiskās aizsardzības līdzeklis, ar kuru viņš, izmantojot izdevību, ka prasītājs pret viņu cēlis prasību, tajā pašā tiesvedībā paplašina *thema decidendum*, pakārtoti ceļot autonomu prasību, kurā prasīts vairāk nekā tikai prasītāja prasības noraidīšana un kuru var uzturēt neatkarīgi no tā, ka minētās prasītāja prasības vairs nav.

B. Perpetuatio fori principa piemērojamība

55. Ja tādējādi ir pierādīts, ka pretprasībai ir ne tikai papildu raksturs, nevar tomēr uzskatīt, ka iesniedzējtiesas uzdotais jautājums ir atrisināts. Šajā posmā ir jāpārbauda, vai tad, kad vairs nav jāizskata prasība par pārkāpumu, piekritība izskatīt pretprasību ir jānosaka, pamatojoties uz Regulas 2017/1001 63. pantā noteikto pamatprasības par spēkā neesamību regulējumu, kā rezultātā lieta tiek nodota izskatīšanai Birojam, vai tomēr, pamatojoties uz citiem principiem, saglabājas iesaistītās preču zīmju tiesas piekritība.

56. Iesniedzējtiesa tāpat kā Komisija uzskata, ka nepieciešamība nodot piekritību Birojam ir jāsecina no preču zīmju tiesu izņēmuma rakstura piekritības, kas savukārt ir izsecināms no fakta, ka tās kā valstu tiesas var atcelt tikai un vienīgi Savienības aktus, kāds ir ES preču zīmes reģistrācijas akts.

[26] Skat. spriedumu, 1995. gada 13. jūlijs, *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:239, 12. punkts); Tiesa it īpaši norādīja, ka "dalībvalstu nacionālajās tiesībās parasti ir nošķirts starp abām situācijām. No vienas puses, ir situācija, kurā atbildētājs izvirza iebildi par to, ka pret prasītāju pastāv domājams prasījums, kura sekas būtu prasītāja pieprasītā prasījuma pilnīga vai daļēja dzēšana. No otras puses, ir situācija, kurā atbildētājs ar atsevišķu tajā pašā tiesvedībā celtu prasību lūdz piespriest prasītājam atmaksāt viņam parādu. Šajā pēdējā minētajā gadījumā atsevišķā prasība var attiekties uz lielāku summu nekā prasījis prasītājs un var tikt uzturēta arī tad, ja prasītāja prasība tiek noraidīta". Minētā sprieduma 17. punktā tiek uzsvērts arī tas, ka valstu tiesiskajos regulējumos pastāv atšķirīgas vārdkopas katras no abām situācijām apzīmēšanai. It īpaši, ar īpašu atsauci uz "pretprasību" un "izņēmumu attiecībā uz ieskaitu" Francijas tiesībās ir nošķirts starp "demande reconventionnelle" un "moyens de défense au fond"; Lielbritānijas tiesībās – starp "counter-claim" un "set-off as a defence"; Vācijas tiesībās – starp "Widerklage" un "Prozeßaufrechnung", un Itālijas tiesībās – starp "domanda riconvenzionale" un "eccezione di compensazione".

[27] Ģenerāladvokāta F. Ležē secinājumi lietā *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:139, 25. un 26. punkts).

[28] Spriedums, 2016. gada 12. oktobris, *Kostanjevec*, (C-185/15, EU:C:2016:763).

[29] Spriedums, 2016. gada 12. oktobris, *Kostanjevec*, (C-185/15, EU:C:2016:763, 32. punkts). Tas ir apgalvojums, atbilstīgs ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] tajā pašā lietā sniegtajiem secinājumiem (ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumi lietā *Kostanjevec*, C-185/15, EU:C:2016:397, 39.-41. punkts), kur ir lasāms, ka ar "pretprasību jāīsteno no prasītāja prasības nošķirams pieteikums, kurš ir vērsts uz [prasījumu] pret apmierināšanu uz atsevišķa pamata [..]. Šāds pieteikums nav vienkārši aizstāvības līdzeklis pret atbildētāja prasību [..]".

57. Turklāt izklāstītā atbalstam *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē) apgalvo, ka Regulā 2017/1001 ir tendence dot priekšroku Biroja novērtējumam par spēkā esamību. Šī priekšroka it īpaši būtu jāsecina no Regulas 2017/1001 128. panta 7. punkta, kurā ir paredzēts, ka pēc preču zīmes īpašnieka iesnieguma preču zīmju tiesa var noteikt, ka lēmumu par spēkā neesamības atzīšanu pieņem Birojs.

58. Uzskatu abus šos argumentus par neizšķirošiem.

59. Man šķiet, visupirms, ka kompetenču sadalījums ES preču zīmju spēkā esamības jomā starp Biroju un preču zīmju tiesām apzīmē nevis noteikuma-izņēmuma attiecības starp pirmā un otro piekritību, bet gan komplementaritātes attiecības, kas ir funkcionālas tā tiesiskā regulējuma mērķa sasniegšanai, kas, kā jau norādīts, ir nodrošināt minēto preču zīmju aizsardzību, nepieļaujot pretrunīgus tiesu un Biroja nolēmumus un sargājot ES preču zīmes vienotību.

60. Kā uzsvēris ģenerāladvokāts M. Kamposs Sančess-Bordona secinājumos lietā, kurā tika taisīts spriedums *Raimund*, atšķirībā no ES preču zīmju reģistrēšanas procedūras, kas "ir iecerēta kā ekskluzīvs *EUIPO* pienākums, par kuru nevar tikt pieņemts nekāds valsts tiesas nolēmums", kompetence paziņot ES preču zīmes spēkā neesamību ir "sadalīti" piešķirta valstu Savienības preču zīmju tiesām un Birojam [30].

61. Taču, pat atzīstot to, man nešķiet, ka preču zīmju tiesas piekritības skatīt pretprasību par spēkā neesamību izņēmuma raksturs var ietekmēt atbildi uz uzdoto jautājumu. Nav šaubu, ka pretprasības celšanas brīdī tā ietilpa lietā, kuru skatīt piekritība bija preču zīmju tiesai. Pie tā piebilstu, "dinamiskā" skatījumā, ka prasības atkarība no pamatprasības, kas jau plaši tika aplūkota iepriekšējos punktos, rodas no apstākļiem un ir no ontoloģijas viedokļa saistīta ar apstākļiem, kuri pastāvēja tās celšanas brīdī, un nav atkarīga no lietas turpmākās procesuālās attīstības. Citiem vārdiem, pretprasība nekļūst par pamatprasību tāpēc, ka tiek izbeigta tā, kas sākotnēji bija pamatprasība, par kuru tika ierosināta tiesvedība.

62. Tā ka, pat atzīstot preču zīmju tiesu piekritības izņēmuma raksturu, uzskatu, ka tāda situācija kā pamalietā, ko raksturo atteikšanās no pamatprasības, tomēr attiecas uz šo piekritību. Runa būtu nevis par valstu tiesu piekritības piemērošanu pēc analoģijas, ko kā tādu aizliedz minētās piekritības izņēmuma raksturs, bet par tās parastu piemērošanu konkrētajai lietai, uz ko konkrēti norāda minētā tiesību norma.

63. Redzot Regulas 2017/1001 128. panta 7. punktu, nevar noliegt, ka tajā ir pausta Savienības likumdevēja vēlme sekmēt preču zīmes spēkā esamības un attiecīgo tiesību zušanas centralizētu novērtēšanu Birojā. Turklāt uzsveru, ka uz līdzīgu regulējumu norāda tās pašas regulas 132. panta 2. punkts, kurā ir pieļauts arī gadījumā, ja preču zīmju tiesā prasība ir celta vispirms, ka pēc kādas puses lūguma tiesvedība tajā tiek apturēta, gaidot lēmumu no Biroja, kurā vēlāk ir uzsākta procedūra ar to pašu priekšmetu.

[30] Skat. ģenerāladvokāta M. Kamposa Sančesa-Bordonas secinājumus lietā *Raimund* (C-425/16, EU:C:2017:479, 83. punkts). Pēc analoģijas, ciktāl tas attiecas uz līdzīgu gadījumu ar Padomes Regulu (EK) Nr. 6/2002 (2001. gada 12. decembris) par Kopienas dizainparaugiem (OV 2002, L 3, 1.–24. lpp.), skat. arī spriedumu, 2012. gada 16. februāris, *Celaya Emparanza* un *Galdos International*, (C-488/10, EU:C:2012:88, 48. punkts), kur tiek uzsvērts, ka "saistībā ar prasībām par reģistrēto Kopienas dizainparaugu atzīšanu par spēkā neesošiem regulā ir noteikta to centralizēta izskatīšana ITSB; tomēr izņēmums no šī principa ir tāds, ka Kopienas dizainparaugu tiesas var izskatīt pretprasības par reģistrēta Kopienas dizainparauga atzīšanu par spēkā neesošu, kuras celtas saistībā ar prasībām par pārkāpumiem vai pārkāpuma draudiem".

64. Tā vietā, lai apstiprinātu tēzi, atbilstoši kurai preču zīmju tiesu piekritība zustu atteikšanās no prasības par pārkāpumu gadījumā, minētās tiesību normas drīzāk liecina par labu tās noraidīšanai. Kā izriet no to formulējuma, tajās ir atzīta novērtējuma brīvība preču zīmju tiesai (darbība vārda "var" izmantošana likvidē jebkuras šaubas par to), kas pēc preču zīmes īpašnieka lūguma nodot jautājumu par spēkā esamību Birojam var tomēr pēc pušu uzklausīšanas nolemt pati spriest par pretprasību.

65. Tādējādi būtu pretrunā regulas sistemātikai – kas konkrēti paredz tiesas novērtējuma brīvību pēc [preču zīmes] īpašnieka lūguma nodot jautājumu par spēkā esamību Birojam – pieļaut, ka preču zīmes īpašnieks, atsakoties no prasības par pārkāpumu, var tomēr panākt tiesas pilnvaru zudumu neatkarīgi no jebkura tās veikta vērtējuma.

66. Noslēgumā uzskatu, ka iesniedzējtiesas izvirzītie argumenti nav izšķiroši. Gluži otrādi, man šķiet, ka jautājums ir jāatrisina, pamatojoties uz *perpetuatio fori* vispārējā rakstura principu. Turklāt jāievēro, ka tas ir saskaņā ar Savienības tiesībām, bez nepieciešamības izmantot saskaņā ar Regulas 2017/1001 129. panta 3. punktā minēto atsauci valsts procesuālo tiesību noteikumus, kuri paredz šo principu [31].

67. Saskaņā ar minēto principu, kad ir celta prasība kompetentajā tiesā, tā parasti saglabā savu jurisdikciju arī tad, ja tiesvedības norises laikā mainās saiknes kritērijs, uz kura pamata tās piekritība tika noteikta [32]. Šā principa mērķis ir nepieļaut kaitējumu, kas rastos strīda pusēm, ja piekritību nosakošo apstākļu izmaiņu, kas notiek tiesvedības norises laikā, dēļ zustu tās tiesas piekritība, kurā lieta ierosināta.

68. Nav šaubu, ka Savienības tiesībās šis princips ir zināms. Šajā ziņā jāatgādina 2007. gada 11. oktobra spriedums *Freeport* [33], kurā ir konkrēti pausts, ka, lai noteiktu jurisdikciju Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta izpratnē, atsauces punkts saiknes esamības novērtēšanai starp prasībām ir prasības celšanas brīdis.

69. Jāskatās arī 2014. gada 11. decembrī sniegtie ģenerāladvokāta N. Jēskinena [*N. Jääskinen*] sniegtie secinājumi [34] lietā *CDC Hydrogen Peroxide* un Tiesas šajā lietā taisītais 2015. gada 21. maija spriedums, kas arī ir par Regulu Nr. 44/2001. Minētajā lietā tika noteikts, piemērojot *perpetuatio fori* principu, ka tiesas, kura izskata prasību, piekritība, kas noteikta, balstoties tikai uz viena atbildētāja tiesvedībā domicilu, nezūd arī tad, ja notiek atteikšanās no prasības pret to atbildētāju, kur[a domicils] pamatoja piekritības noteikšanu [35].

70. *Perpetuatio fori* princips vēlāk veidoja pamatu 2006. gada 17. janvāra spriedumam *Staubitz-Schreiber* [36], kur Tiesa interpretēja Regulu Nr. 1346/2000 [37] tādējādi, ka sākt maksātnespējas procedūru joprojām ir tās dalībvalsts tiesas piekritībā, kuras teritorijā parādnieka

[31] Kā jau norādīts, atbilstoši valdošajam uzskatam Vācijā piemērojams ir *ZPO* 261. panta 3. punkta 2) apakšpunkts, saskaņā ar kuru tiesas, kura izskata prasību, piekritību neatspēko to apstākļu izmaiņas, kuri šo piekritību pamatojuši.

[32] Skat. ģenerāladvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumus lietā A (C-716/17, EU:C:2019:262, 74. punkts).

[33] Spriedums, 2007. gada 11. oktobris, *Freeport* (C-98/06, EU:C:2007:595, 54. punkts).

[34] Ģenerāladvokāta N. Jēskinena secinājumi lietā *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2014:2443, 76.–83. punkts).

[35] Spriedums, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335, 28. punkts), kur, kaut gan konkrēti neminot *perpetuatio fori* principu, Tiesa faktiski to ir īstenojusi.

[36] Spriedums, 2006. gada 17. janvāris, *Staubitz-Schreiber* (C-1/04, EU:C:2006:39). Skat arī secinājumus, ko šajā pašā lietā sniedzis ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] (C-1/04, EU:C:2005:500).

[37] Padomes Regula (EK) (2000. gada 29. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2000, L 160, 1. lpp.).

galveno interešu centrs atradās laikā, kad tas iesniedza pieprasījumu sākt maksātnespējas procedūru, ja šis parādnieks pārceļ savu galveno interešu centru uz citas dalībvalsts teritoriju pēc pieprasījuma iesniegšanas, bet pirms procedūras sākšanas.

71. Turklāt *perpetuatio fori* princips tiek atgādināts ģenerāladvokāta M. Špunara 2014. gada 24. septembrī sniegtajā viedoklī lietā *Carl Gendreau* [38], kā arī 2019. gada 27. martā sniegtajos secinājumos lietā A [39] un 2020. gada 30. aprīlī sniegtajos secinājumos lietā *Novo Banco* [40].

72. Konkrētais princips ir aplūkots arī Prakses rokasgrāmatā par Briseles IIa regulas piemērošanu [41], un to noteica Starptautisko tiesību institūts Dižonas 1981. gada sesijā [42]. *Perpetuatio fori* princips turklāt ir aplūkots arī vairākās juridiskajās sistēmās. Citu starpā šis princips ir zināms Vācijas, Itālijas, Francijas un Spānijas tiesībās.

73. Visbeidzot, ir jānorāda, ka minētais princips tika faktiski piemērots arī, sadalot kompetences starp Tiesu un Vispārējo tiesu. Lietā, kurā tika pieņemts rīkojums *IAMA Consulting*, Vispārējā tiesa, kurā prasība bija celta saskaņā ar Kopienas parakstītā līgumā ietvertu šķīrējklauzulu, bija vispirms atzinusi sabiedrības prasītājas celtās prasības par nepieņemamām un tad nodevusi Tiesai Komisijas pretprasību [43]. Vispārējā tiesa bija uzskatījusi, ka piekritība skatīt minēto lietu ir Tiesai, kopīgi piemērojot tolaik spēkā esošo EKL 225. panta 1. punktu un Tiesas statūtu 51. pantu, uz kuru pamata skatīt Kopienas institūciju celtās prasības bija Tiesas kompetencē. Tiesa vispirms atgādināja, ka Kopienas tiesu sistēmā bija paredzēta precīza Tiesas un Vispārējās tiesas attiecīgās kompetences noteikšana – tolaik koncentrējoties uz prasītāja statusu – tādējādi, ka vienas no šīm tiesām kompetence skatīt kādu prasību obligāti izslēdza otras tiesas kompetenci [44]. Tad tā precizēja, ka "Kopienas tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā kompetence pieņemt lēmumu pamatlietā ietver arī kompetences pastāvēšanu attiecībā uz jebkuru pretprasību, kas ir iesniegta šajā pašā tiesvedībā, kura izriet no tā paša tiesību akta vai faktiem, kuri veido prasības priekšmetu" un ka šī kompetence ir pamatota it īpaši ar procesuālās ekonomijas interesēm [45]. Visbeidzot, Tiesa norādīja, ka fakts, ka prasība ir noraidīta un ka pretprasība tādējādi ir zaudējusi savu reaģējošo raksturu, neatņēma Vispārējai tiesai piekritību izspriest minēto jautājumu [46].

38 C-376/14 PPU, EU:C:2014:2275, 37. zemsvītras piezīme.

39 C-716/17, EU:C:2019:262, 74. punkts.

40 C-253/19, EU:C:2020:328, 23. punkts.

41 Prakses rokasgrāmata par Briseles IIa regulas piemērošanu, ko 2016. gada 20. jūnijā publicēja Eiropas Komisija, pieejama tīmekļa vietnē https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/f7d39509-3f10-4ae2-b993-53ac6b9f93ed.

42 Franču valodā pieejamajā dokumentā (pieejams tīmekļa vietnē https://www.idi-iil.org/app/uploads/2017/06/1981_dijon_01_fr.pdf) ar nosaukumu "Le problème intertemporel en droit international privé", ir lasāms, ka "*Les changements intervenant en cours de procédure dans les faits qui constituent le fondement de la compétence juridictionnelle ne privent pas la juridiction de sa compétence et n'affectent normalement pas la reconnaissance ou l'exécution de ses décisions dans d'autres États*".

43 Skat. rīkojumu, 2003. gada 25. novembris, *IAMA Consulting*/Komisija (T-85/01, EU:T:2003:309).

44 Skat. rīkojumu, 2004. gada 27. maijs, Komisija/*IAMA Consulting* (C-517/03, nav publicēts, EU:C:2004:326, 15 punkts).

45 Skat. rīkojumu, 2004. gada 27. maijs, Komisija/*IAMA Consulting* (C-517/03, nav publicēts, EU:C:2004:326, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).

46 Skat. rīkojumu, 2004. gada 27. maijs, Komisija/*IAMA Consulting* (C-517/03, nav publicēts, EU:C:2004:326, 20. punkts). Tajā pašā ziņā ir spriests 2013. gada 16. septembra spriedumā *GL2006 Europe*/Komisija (T-435/09, EU:T:2013:439, 45.–47. punkts), kas taisīts tiesvedībā, kas tās piekritībai bija nodota, pamatojoties uz šķīrējklauzulu saskaņā ar LESD 272. pantu. Tajā lietā Vispārējā tiesa – norādījusi uz Komisijas celtās pretprasības atšķirīgo raksturu salīdzinājumā ar uzņēmuma pamatprasību – uzskatīja, ka tai ir pienākums izspriest minēto lietu, kaut gan tā bija atzinusi, ka tiesvedība par pamatprasību ir jāizbeidz pirms sprieduma taisīšanas: tā bija zaudējusi priekšmetu, jo prasītāju vairs nepārstāvēja advokāts. Skat. arī 2013. gada 9. jūlija spriedumu *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro*/Komisija (T-552/11, nav publicēts, EU:T:2013:349, 41. punkts un tajā minētā judikatūra), kura risinājumu Tiesa neapšaubīja spriedumā par pārsūdzību (skat. spriedumu, 2015. gada 9. septembris, *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro* /Komisija, C-506/13 P, EU:C:2015:562).

74. Ar šādu premisu uzskatu, ka *perpetuatio fori* princips ir jāpiemēro arī šajā lietā. Šajā sakarā uzskatu par nozīmīgu Regulas 2017/1001 122. pantā ietverto atsauci uz tiesisko regulējumu jurisdikcijas, spriedumu atzīšanas un izpildes jomā, saistībā ar kuru iepriekš minētajā judikatūrā ir uzskatīts par piemērojamu *perpetuatio fori* princips. Ja tik tiešām nevar apspriest šā principa piemērojamību nolūkā sadalīt piekritību starp dažādām dalībvalstīm saistībā ar prasībām, kuras attiecas uz Savienības preču zīmēm, neredzu, kāpēc būtu jāizdara atšķirīgs secinājums aplūkojamā gadījumā, kurā faktiski tiek apspriesti jurisdikcijas vai tai pielīdzināmu pilnvaru piešķiršanas noteikumi.

75. Turklāt *perpetuatio fori* princips, piesaistot piekritību pretprasības celšanas brīdim, garantē tiesisko drošību un nepieļauj – manuprāt, nozīmīgas – negatīvās sekas, kas kaitētu procesuālajai ekonomijai un atbildētāja aizstāvības tiesībām, kas izrietētu, piešķirot nozīmi atteikšanās faktam no pamatprasības.

76. Kā piemēru var aplūkot gadījumu, kurā, tuvojoties termiņam tiesvedībā, ko raksturo sarežģīta un dārga izmeklēšana, vai pat pārsūdzības instancē, prasītājs atsakās no prasības par pārkāpumu, jo ir sapratis, ka viņa prasību, iespējams, noraidīs. Iestājusies tiesas nekompetence skatīt pretprasību liktu atbildētājam sākt no sākuma procedūru Birojā.

77. Manuprāt, nevar apšaubīt, ka, noreducējot līdz nullei pirmās instances tiesvedībā veikto darbību un pavadīto laiku, tiek aizskarts procesuālās ekonomijas princips, kas būtu jāievēro ne tikai ar tiesas spriešanu saistītajā, bet arī Biroja administratīvajā darbībā, jo dubultotos pārklājošas darbības, kas dod pielīdzināmus rezultātus, pamatojoties uz Regulu 2017/1001. Turklāt atbildētājam atkal piespiedu kārtā rastos turpmāki izdevumi, lai uzsāktu procedūru Birojā. Jāievēro, ka šādas negatīvas sekas izrietētu automātiski no lēmuma – proti, atteikties no pamatprasības –, ko pieņēmusi persona, kas bija atbildētāja attiecībā pret pretprasību.

78. Sniegtā interpretācija nav pretrunā Regulā 2017/1001 ietvertā tiesiskā regulējuma specifiskajam mērķim.

79. Kā jau norādīts, no Regulas 2017/1001 32. apsvēruma skaidri izriet aplūkojamā regulējuma pamats, proti, ir svarīgi, "lai lēmumi, kas attiecas uz ES preču zīmju derīgumu un pārkāpumiem saistībā ar tām, būtu spēkā un aptvertu visu Savienības teritoriju[, jo tas] ir vienīgais veids, kā novērst pretrunīgus tiesu lēmumus un biroja lēmumus un nodrošināt to, lai netiktu skarta ES preču zīmju vienotība".

80. Aplūkojamā tiesiskā regulējuma un preču zīmju tiesas piekritības skatīt pretprasības par spēkā neesamību izcelsmes pamatā esošos mērķus neapdraud tas, ka pamatprasība par pārkāpumu tiek izbeigta. Šī izbeigšana neizraisa nedz daudzu tiesvedību rašanos, jo tiesvedība paliek koncentrēta vienā struktūrā, nedz tiek skarta valsts tiesas nolēmuma par preču zīmes spēkā esamību iedarbība *erga omnes*. Tādējādi tiek ievērotas gan procesuālās ekonomijas vajadzības, gan preču zīmes vienotības visā Savienībā vajadzības. Turklāt nerodas nekāds nolēmumu pretrunības risks, jo lietu skata tikai viena iestāde.

81. Noslēgumā, ievērojot visus izklāstītos apsvērumus, uzskatu, ka preču zīmju tiesa saglabā savu piekritību spriest par ES preču zīmes spēkā neesamību, par kuru ir tikusi celta pretprasība minētās regulas 128. panta izpratnē, pat pēc tam, kad pamatprasība par pārkāpumu ir tikusi atsaukta juridiski saistošā veidā.

VI. Secinājumi

82. Pamatojoties uz visiem izklāstītajiem apsvērumiem, ierosinu Tiesai atbildēt uz *Oberlandesgericht München* (Federālās zemes Augstākā tiesa Minhenē, Vācija) uzdoto prejudiciālo jautājumu šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2017/1001 (2017. gada 14. jūnijs) par Eiropas Savienības preču zīmi 124. panta d) punkts un 128. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka Eiropas Savienības preču zīmju tiesa saglabā savu piekritību spriest par Eiropas Savienības preču zīmes spēkā neesamību, par kuru ir celta pretprasība šīs regulas 128. panta izpratnē, pat pēc spēkā esošas atteikšanās no pamatprasības par pārkāpumu, kas balstīta uz šo preču zīmi un celta saskaņā ar 124. panta a) punktu.